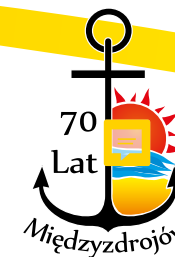

Międzyzdroje i okolice

Międzyzdroje
miasto gwiazd!

~~Międzyzdroje i okolice~~

Jak rybacka wioska stała się popularnym kurortem? Kto wybudował pierwsze międzyzdrojskie molo? Na jakie wydarzenia warto wybrać się do Międzyzdrojów?

Na jakim turystycznym szlaku można spotkać żubra? Dlaczego najpiękniejsze jezioro ma turkusową barwę? Na te i wiele innych pytań znajdziecie Państwo odpowiedź w wydawnictwie, które oddajemy w Wasze ręce.

W folderze turystycznym „Międzyzdroje i okolice” przedstawiamy historię naszej Gminy, jego główne atrakcje, ścieżki i szlaki turystyczne, które poprowadzą Was po urokliwym terenie jakim jest niewątpliwie obszar gminy Międzyzdroje.

Pierwsze wydanie tego folderu przypadało w 70. rocznicę obchodów powojennych Międzyzdrojów. Wznawiamy to wydawnictwo, bo wiemy, że cieszy się dużą popularnością wśród turystów. Życzę Państwu ciekawej lektury i wielu pozytywnych wrażeń podczas zwiedzania naszej Gminy. U nas warto być.

Do zobaczenia w Międzyzdrojach!

Burmistrz Międzyzdrojów
Mateusz Bobek

Centrum miasta, ul. Zwycięstwa z lat 30. XX w.

Historia miasta i architektura

Pierwsza wzmianka o Międzyzdrojach wiąże się z aktem darowizny księcia pomorskiego Bogusława I dla kapituły kamieńskiej z marca 1186 r. Przez Międzyzdroje prowadził ważny szlak handlowy z wyspy Uznam do Wolina i Kamienia. Stało się to przyczyną powstania komory celnej i karczmy. Pierwsze wzmianki o karczmie pochodzą z akt sądowych z 1554 roku. Pojawia się w nich po raz pierwszy nazwa wsi o słowiańskim rodowodzie – Misdroy, Misdroige.

Około 1831 r. do Międzyzdrojów przybywają pierwsi wczasowicze. W 1847 r. liczące 316 mieszkańców Międzyzdroje odwiedziło 382 letników. Sołtys Pust jest także inicjatorem budowy i właścicielem pierwszego kasyna gry. Na plaży urządzono pierwsze obiekty kąpieliskowe, osobno dla pań i panów. W latach późniejszych

następowała rozbudowa infrastruktury przystosowanej do przyjęcia letników (gospoda, masarnia, sklepy) czy poszerzenie drogi w kierunku Wolina i Świnoujścia). W 1862 r. wybudowano świątynię pod wezwaniem św. Piotra Apostoła, była to świątynia ewangelicka. W tym roku Międzyzdroje liczyły 439 mieszkańców i posiadały 125 domów mieszkalnych. W 1860 roku belgijski kupiec Arnold Lejeune wybudował przy promenadzie dom zdrojowy z zespołem 3 willi: Miramare – obecnie Aurora, Mon Bijou i Stella Maris. Założył przy nich park zdrojowy. Całą posiadłość wykupił od niego zarząd gminy w 1879 r. Odtąd zespół podlegał naczelnikowi gminy, który sprawował jednocześnie funkcję dyrektora uzdrowiska (Kurdirektor).

W 1910 r. istniało w Międzyzdrojach ogółem 14 hoteli, liczne pensjonaty i sklepy oraz drukarnia Paula Lipskiego, która wydawała pocztówki reklamowe o mieście. W latach 1902-1903 wybudowano pocztę. W 1901 r. rozpoczęto budowę kolei żelaznej Wolin – Świnoujście, na trasie której w 1902 r. znalazły się Międzyzdroje. 1 lipca 1906 r. otwarto uroczyście kolejne 300 metrowe molo, które sfinansował radca Botther. W 1924 r. zlikwidowano odrębne kąpieliska dla kobiet i mężczyzn otwierając plażę dla wszystkich.

Promenada, I dekada XX w.

Widok z lotu ptaka na WDW Bałtyk (hotel Seeblick), lata 30. XX w.

Centrum miasta, widok na ul. Światowida, lata 60. XX w.

Plażowicze przy molo, I dekada XX w.

Na plaży znajdowało się wiele drewnianych domków – kiosków pełniących rolę sezonowych kawiarenek i barów. W 1927 r. Międzyzdroje posiadały około 100 budynków – obiektów całorocznych. Większość z nich posiadała bieżącą ciepłą wodę i aparaty telefoniczne.

W latach 1926-1930 przebudowano dom zdrojowy przy parku oraz wybudowano 2 największe hotele – Seeblick (obecnie Bałtyk) i Victorię (obecnie Posejdon). Aby zapobiec niekontrolowanym wędrówkom turystów po wydmach wydłużono trasę spacerową wzdłuż wydm, przedłużono promenadę Victoria o tzw. promenadę Quistorpa i promenadę Rochling. W 1935 r. ruch turystyczny osiągnął swój dotychczasowy największy wymiar w skali rocznej – kurort odwiedziło 20 000 pensjonariuszy. Ogromną rolę w rozwoju miasta miał szczeciński przemysłowiec i filantrop Johannes Quistorp. Wybuch II wojny światowej zamknął

w Międzyzdrojach okres świetności. 21 września 1945 r. podpisano w Schwerinie akt o wytyczeniu zachodniej granicy Polski i Międzyzdroje znalazły się na terytorium Polski.

Po wyzwoleniu Międzyzdroje miały najmniejszy odsetek wyludnienia, miejscowość liczyła 4 000 mieszkańców. Zniszczenia wojenne nie były wielkie, spośród 675 budynków istniejących tu w 1939 r. 561 nadawało się do zamieszkania. Poważnemu uszkodzeniu uległa linia kolejowa, wskutek czego Międzyzdroje wraz z całą wyspą były odcięte od stałego lądu. Linie kolejową odbudowano dopiero w 1948. Reaktywowanie miasta związane było od początku z jego wczasowo – uzdrowiskową funkcją. Zaczęto remontować i odtwarzać sieć usług w istniejących obiektach. W latach 60. poczyniono poważne inwestycje budowlane i odremontowano znaczną część domów. 15 marca 1960 r. decyzją Urzędu Rady Ministrów utworzono Wo-

Widok na willową zabudowę na promenadzie, lata 30. XX w.

Statek rybacki na plaży w Lubiewie, lata 20. XX w.

Park Zdrojowy, lata 60. XX w.

liński Park Narodowy o powierzchni około 4 691 ha. Lata 60. i początek 70. to czas intensywnego rozwoju turystycznego. Jednak dla pręźnie rozwijających się Międzyzdrojów nastał trudny czas, ponieważ na mocy uchwały Prezydium WRN w Szczecinie z dnia 23 sierpnia 1972 roku Nr 110/1453/72 Międzyzdroje stały się dzielnicą Świnoujścia.

Ta przerwa w funkcjonowaniu Międzyzdrojów, jako samodzielnej jednostki administracyjnej i gospodarczej, spowodowała ogromną stratę dla rozwoju miasta. Po wielu latach mieszkańcy coraz bardziej przeciwstawiali się tej sytuacji, wybrano więc przedstawiciela, który miał uprawnienia do samodzielnego występowania do władz państwowych i innych organów.

Pełnomocnikiem Obywatelskiego Komitetu Ocalenia Narodowego został wybrany absolwent Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Poznańskiego mgr Eugeniusz Kędziński. Walka o samodzielną Międzyzdrojów nie była łatwa, ale powiodła się. W dniu 16 marca 1984 r. została podjęta uchwała przez Wojewódzką Radę Narodową w Szczecinie w sprawie utworzenia Miasta i Gminy Międzyzdroje i ustalenia granic. Zakończyła się walka o prawo przywrócenia tożsamości Miasta i Gminy Międzyzdroje. Było to w skali kraju wydarzenie historyczne, ponieważ utrzymywała się tendencja do tworzenia dużych aglomeracji. Miasto zaczęło samodzielną egzystencję i przez następne lata podjęto prace, aby przywrócić jego dawną świetność.

Bibliografia:

- 1) Studium historyczno – urbanistyczne Gminy Międzyzdroje, autor M. Gwiazdowska, 1989 r.
- 2) Opracowanie „Drugie narodziny Międzyzdrojów”, Eugeniusz Kędziński, Międzyzdroje 2009 r.

Atrakcje turystyczne

Międzyzdroje położone są na największej polskiej wyspie Wolin o powierzchni 265 km². To nie tylko urocze miasto, ale nie mniej atrakcyjne sołectwa – Wicko, Wapnica, Lubin. Powierzchnia gminy wynosi 114,38 km², zamieszkuje ją obecnie 6 127 osób. W obrębie gminy jest 16 km wybrzeża, z najwyższym klifowym wzniesieniem nad Morzem Bałtyckim o nazwie Gosań. Od północy miasto otoczone jest lesistymi wzgórzami Wolińskiego Parku Narodowego, od zachodu roztacza się rozległa, otwarta panorama ku morzu.

Międzyzdroje z lotu ptaka

Molo

Oferta turystyczna Międzyzdrojów co roku wzbogaca się o nowe atrakcje. Najstarszą z nich jest **molo (1)**. Pierwszy drewniany pomost został wybudowany w 1884 roku. Obecne jest najdłuższym betonowym mołem w Polsce o długości 395 m, miejscem spacerów zakochanych i miłośników ciekawych krajobrazów. Z mola roztacza się wyjątkowa panorama na Zatokę Pomorską. Ku zachodowi ciągnie się nizinna Mierzeja Przytorską, wieczorami widać w oddali światła latarni morskiej w Świnoujściu oraz terminalu LNG. Te i inne widoki można podziwiać wygodnie spacerując kładką po koronach wydm. Kładka o długości 950 m, posiada funkcjonalne tarasy widokowe i jest w pełni dostosowana dla osób niepełnosprawnych.

Kuter na bazie rybackiej

Widok na wieżyczkę przy wejściu na molo

Atrakcje turystyczne

Odcisk dłoni na Alei Gwiazd

Atrakcją najliczniej odwiedzaną przez turystów jest **Aleja Gwiazd (2)**, dzieło prof. Adama Myjaka związane z organizowanym od 1996 r. Festiwałem Gwiazd. Jest na niej około 200 odcisków dłoni polskich artystów. W 2018 roku Aleja została przebudowana i otrzymała nowe atrakcyjne oblicze.

Stolik K. Kolbergera

Gabinet Figur Woskowych

W centrum międzyzdrojskiej promenady naprzeciwko amfiteatru, znajduje się kompleks atrakcji **Gabinet Figur Woskowych (3)** – wystawa woskowych postaci naturalnej wielkości ludzi ze świata nauki polityki, sztuki i bajki, **Planetarium** – na 7 metrowej kopule wyświetlane są za pomocą cyfrowego projektora trójwymiarowe obrazy pochodzące z kosmosu. W tym samym miejscu jest także kino Eva, kawiarnia oraz atrakcja dla dzieci „Mouse House” czyli **mysia nor**.

Popiersie F. Chopina

Park im. Fryderyka Chopina

Poniżej promenady miłośnicy ciszy i wytchnienia mogą odpocząć w **Parku im. Fryderyka Chopina (4)**. Do parku wchodzi stylizowaną ornamentyką, metalową bramą, imitującą wejście do parku zdrojowego sprzed 100 lat. Park został założony przez belgijskiego kupca Arnolda Lejeune w XIX wieku. Rosną w nim efektowne okazy dębów, platany pochodzenia greckiego, żywotniki i cisy. W parku posadzone jest popiersie wybitnego kompozytora Fryderyka Chopina oraz kamień poświęcony malarzowi maryniście Erykowi von Zedtwitz.

Położony na obrzeżu parku **Międzynarodowy Dom Kultury (5)** to zabytkowy budynek w stylu klasycystycznym, z połowy XIX w. usytuowany przy nadmorskiej promenadzie. Budynek zdobią wspaniałe elewacje i atrakcyjne wnętrza. Jest miejscem licznych wystaw, koncertów i imprez kulturalnych.

Brama wejściowa do Parku im. F. Chopina

Międzynarodowy Dom Kultury

Atrakcje turystyczne

Oceanarium

W pobliżu miejscowości **Oceanarium (6)**, dające niepowtarzalną okazję do przyjrzenia się podwodnemu światu. Zwiedzający mogą na własne oczy zobaczyć 16-to metrowy pótunnel, w którym pywają egzotyczne ryby i inne morskie organizmy.

Na końcu ulicy Promenada Gwiazd, od strony wschodniej po lewej stronie w budynku z czerwonej cegły znajdowała się w przeszłości Stacja Ratownictwa Morskiego. Niedaleko tej zabytkowej nieruchomości jest wejście na teren Wolińskiego Parku Narodowego. Schodami, czarnym szlakiem wchodzimy na punkt widokowy **Kawcza Góra 61 m.n.p.m (7)**. Roztacza się z niej widok na Zatokę Pomorską i sąsiednią wyspę Uznam. Z Kawczej Góry można zejść na plażę najdłuższymi na polskim wybrzeżu schodami. Ich łączna długość wynosi 128,5 m.

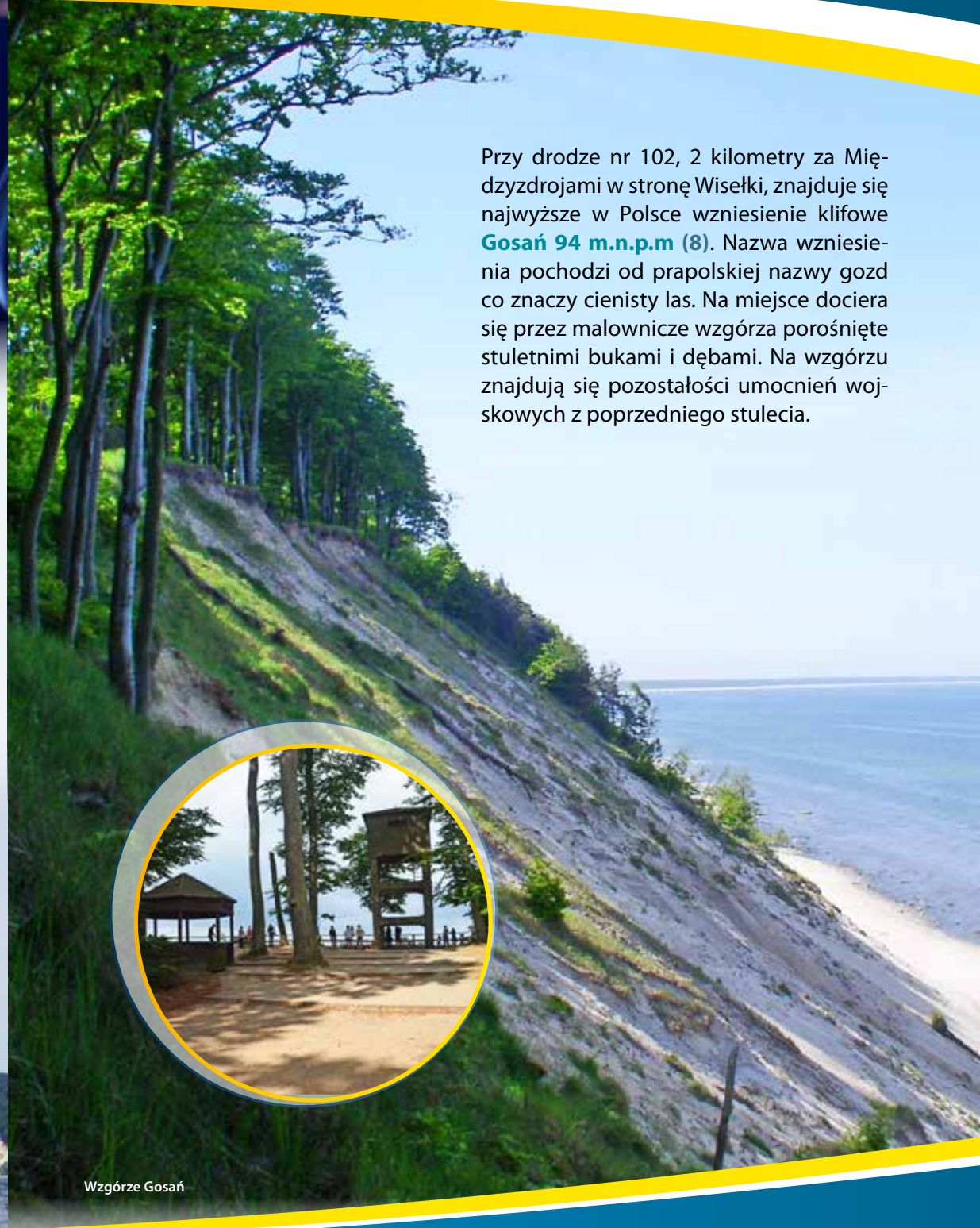

Kawcza Góra

Widok w lotu ptaka na Międzyzdroje

Międzyzdrojskie klify

Przy drodze nr 102, 2 kilometry za Międzyzdrojami w stronę Wisielki, znajduje się najwyższe w Polsce wzniesienie klifowe **Gosań 94 m.n.p.m (8)**. Nazwa wzniesienia pochodzi od prapolskiej nazwy gozd co znaczy cienisty las. Na miejsce dociera się przez malownicze wzgórza porośnięte stuletnimi bukami i dębami. Na wzgórzu znajdują się pozostałości umocnień wojskowych z poprzedniego stulecia.

Wzgórze Gosań

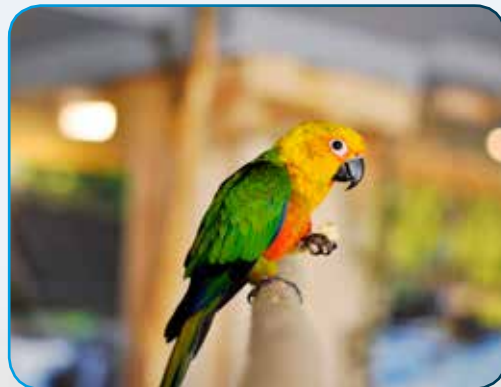
Atrakcje turystyczne

W centrum miasta przy ul. Krótkiej w budynku kaplicy **Stella Matutina (9)** z 1902 r. z ryglową wieżyczką od ponad 100 lat mają swoją siedzibę Siostry Boremeuski, które kiedyś i obecnie świadczą pomoc osobom ubogim i potrzebującym. Kaplicę w 1952 r. odwiedził Prymas Polski S. Wyszyński. „Stella Matutina” po polsku oznacza gwiazda zaranna, ta która pozwalała rybakom na bezpieczny powrót do portu.

Kaplica Stella Matutina

Przy ul. Gryfa Pomorskiego **Papugarnia (10)**. W tym miejscu 41 egzotycznych barwnych osobników przenosi turystę w inny świat. Można zobaczyć jak papugi się bawią, popisują a nawet tulą. Masz wyjątkową okazję spotkać tu Romea i Julię... ary zwyczajne. Ponadto inne gatunki tych inteligentnych ptaków, tj. konury, rudosterki i barwinki czarnogłowe.

Papugarnia

Przy ul. Niepodległości 3 ma swoją siedzibę dyrekcja i muzeum **Przyrodnicze Wolińskiego Parku Narodowego (11)**. Na wystawach stałych i czasowych podziwiać można bogaty świat przyrody – roślin i zwierząt wyspy Wolin. Jedną z najczęściej odwiedzanych przez turystów atrakcją jest **Zagroda Pokazowa Żubrów (12)** – oddalona od miasta o 1,2 km, na terenie Wolińskiego Parku Narodowego. Podziwiać tu można stado żubrów oraz piękne okazy jeleni, saren, dzików i bielika. Ciekawostką jest, że imiona wszystkich żubrów zaczynają się na litery PO (Poland). I tak w stadzie można spotkać: Poznaniaka, Powsinogę lub Potencjał.

Żubr

Jeleń europejski – łania z cielakiem

Dzik

Czapla siwa

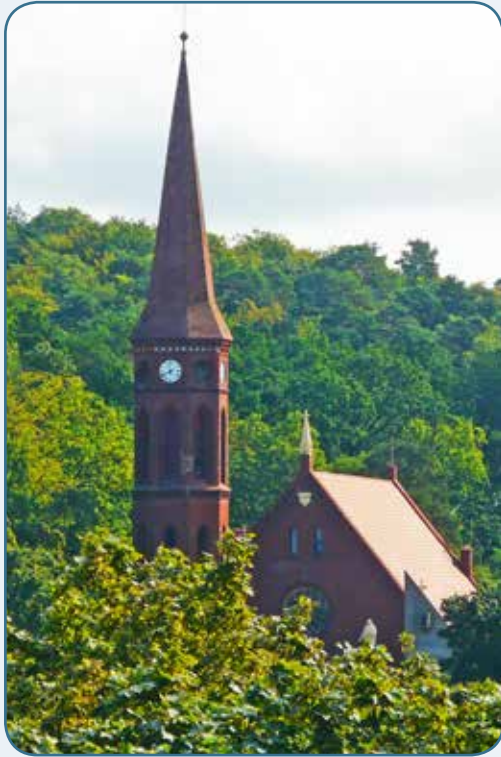
Jastrząb

Zimorodek

Atrakcje turystyczne

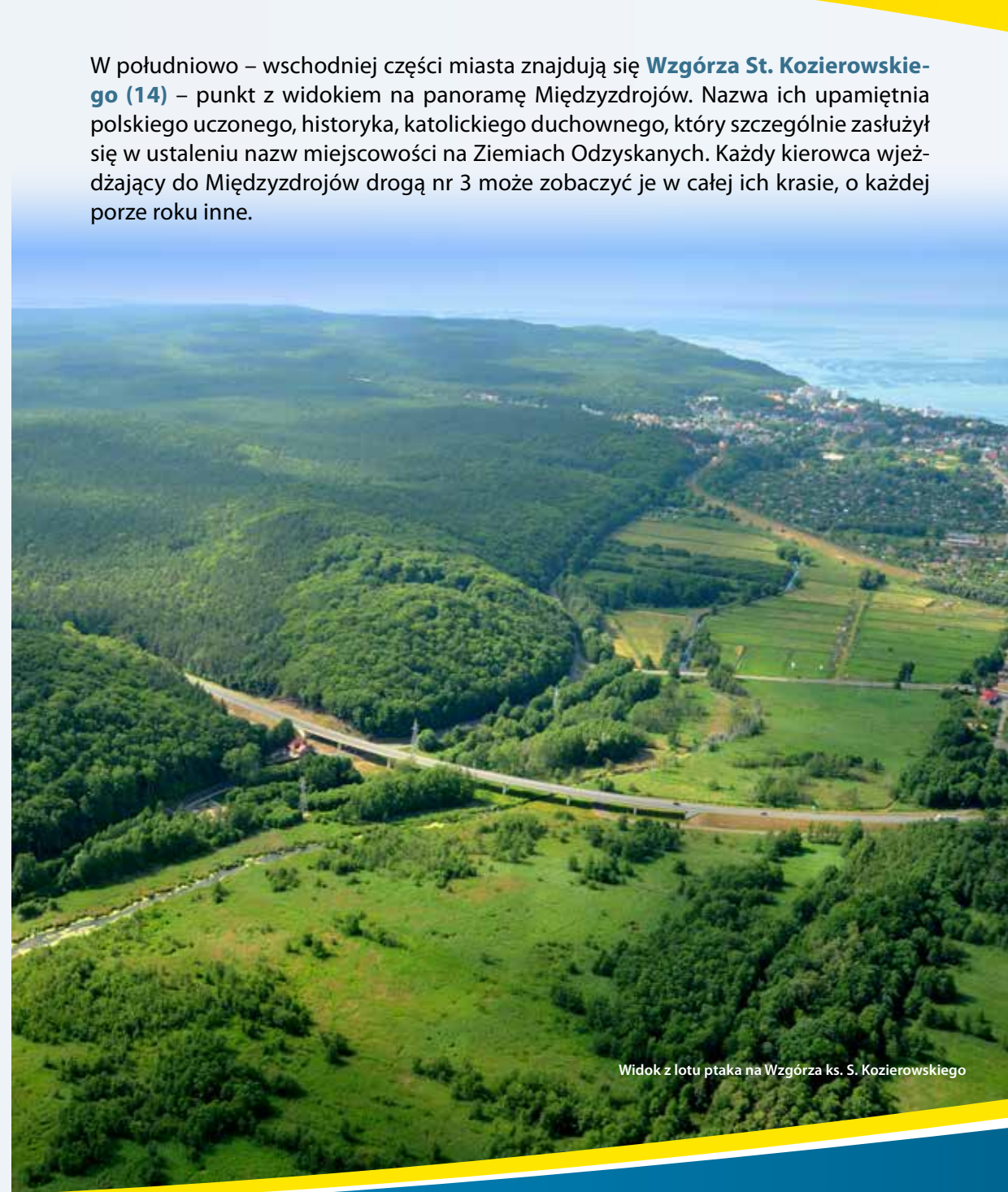
Kościół p.w. św. Piotra Apostoła

Nad miastem góruje wieża neogotyckiego **kościola parafialnego (13)** pod wezwaniem św. Piotra Apostoła z 1862 r. Usytuowana na Piastowskim Wzgórzu świątynia szczyli się wyjątkową akustyką. Architektem jej był Friedrich August Stüler, a współautorem projektu i znaczącym sponsorem król pruski Fryderyk Wilhelm IV. Obok kościoła stoi pomnik przedstawiający 3 krzyże, upamiętniający XXV Jubileuszowy Zjazd Kresowych Żołnierzy Armii Krajowej w Międzyzdrojach.

Pomnik trzech krzyży wileńskich na placu przy kościele

W południowo – wschodniej części miasta znajdują się **Wzgórza St. Kozierowskiego (14)** – punkt z widokiem na panoramę Międzyzdrojów. Nazwa ich upamiętnia polskiego uczonego, historyka, katolickiego duchownego, który szczególnie zasłużył się w ustaleniu nazw miejscowości na Ziemiach Odzyskanych. Każdy kierowca wjeżdżający do Międzyzdrojów drogą nr 3 może zobaczyć je w całej ich krasie, o każdej porze roku inne.

Widok z lotu ptaka na Wzgórza ks. S. Kozierowskiego

Atrakcje turystyczne

Przy drodze nr 102 kierując się w stronę Świnoujścia, po prawej stronie drogi jest usytuowany **Bałtycki Park Miniatur (15)**. Miłośnicy zabytków mogą tutaj odbyć wyjątkową podróż dookoła Bałtyku. I to tylko w 45 minut! Zwiedzającym przewodnicy opowiedzą o zabytkach państw nadbałtyckich.

Bałtycki Park Miniatur

Będąc w centrum miasta, kierując się ulicą Kolejową w kierunku dworca PKP skręcamy w lewo w ul. Przy Wodociągach, gdzie mieści się **park linowy „Bluszcz” (16)**. To ciekawa atrakcja dla wszystkich lubiących aktywny wypoczynek i adrenalinę. Na nich czekają przygotowane trasy dla najmłodszych i tych starszych. Na chodzenie po drzewach nigdy nie jest za późno!

Park Linowy „Bluszcz”

To nie koniec turystycznych atrakcji, Międzyzdroje to także sołectwa z unikalnymi walorami przyrodniczymi, punktami widokowymi i mnóstwem ciekawostek.

Około 2 km od centrum miasta w miejscowości Wicko przy ul. Nadbrzeżnej, nad jeziorem o tej samej nazwie, zalesione wzgórze skrywa **stanowisko broni V-3 (17)** – jedyną w Polsce ekspozycję tajnej broni niemieckiej V3, z okresu II wojny światowej. Ekspozycja umiejscowiona w bunkrze, gdzie były składowane pociski V3. Po drugiej stronie ulicy idealne miejsce do wypoczynku oraz możliwość wypożyczenia kajaków.

Stanowisko broni V-3

Nad jeziorem Wicko Wielkie w Wapnicy położony jest **port jachtowy (18)**. Wyjątkowe i malownicze położenie portu wśród zieleni Wolińskiego Parku Narodowego, nowoczesna architektura zabudowy przystani i bardzo mała odległość od Morza Bałtyckiego, a także wygodny dojazd od strony lądu czyni to miejsce łatwo dostępnym dla prowadzenia czynnej formy wypoczynku i rekreacji.

Port jachtowy w Wapnicy

LEGENDA

- granica gminy
- teren zabudowany
- las, teren zielony
- góra, wzniesienie terenu
- cmentarz
- droga krajowa
- droga wojewódzka
- droga powiatowa
- droga gminna
- roczna I Strefa Płatnego Parkowania
- sezonowa II Strefa Płatnego Parkowania
- droga gruntowa
- droga leśna
- linia i stacja kolejowa
- jezioro, rzeka, bagno
- granica WPN
- pomnik przyrody
- szlak pieszy
- szlak i ścieżka rowerowa
- szlak św. Jakuba
- Archipelag Pamięci
- punkt widokowy
- Urząd Miejski
- Straż Miejska
- opieka zdrowotna
- apteka
- pomnik
- poczta
- muzeum
- straż pożarna, OSP
- policja
- dom kultury
- biblioteka
- szkoła
- informacja turystyczna
- kościół, kaplica
- amfiteatr
- plac zabaw, siłownia plenerowa
- skatepark
- toaleta, toaleta dla niepełnosprawnych
- zjazd techniczny, wyjście na plażę
- stadion, boisko, obiekt wielofunkcyjny
- parking
- przystanek autobusowy
- postój taksówek
- stacja benzynowa
- pole namiotowe
- marina
- przystań rybacka
- rejsy statkiem do Ahlbecku - Bansin
- bankomat

Atrakcje turystyczne

Unikatowym miejscem bardzo popularnym wśród turystów jest **jezioro Turkusowe (19)** o oryginalnym kolorze położone w Wapnicy. Nad jeziorem górują lesiste wzgórza. Tu znajduje się ścieżka edukacyjna, koło ścisłego rezerwatu im. prof. Szafera. Jezioro powstało na terenie dawnej kopalni kredy, która została zalana po wcześniejszym demontażu przez Rosjan urządzeń odwadniających. Jezioro można obejść wokół wygodnymi ścieżkami przygotowanymi przez Woliński Park Narodowy, aby znaleźć się na punkcie widokowym Piaskowa Góra. Roztacza się z niego malownicza panorama na Wapnicę i lesiste wzniesienia Parku.

Jezioro Turkusowe

Od jeziora przez sosnowy las prowadzi wygodna ścieżka do punktu widokowego o nazwie **wzgórze Zielonka (20)**. Warto wspiąć się po schodach, które prowadzą do tego miejsca. Zapierająca dech w piersiach panorama na Zalew Szczeciński i Wsteczną Deltę Świny wynagrodzi wysiłek.

Widok ze Wzgórza Zielonka na Deltę Wsteczną Świny

Atrakcje turystyczne

I tak kierując się w stronę Lubina docieramy do **neogotyckiego kościoła p.w. Matki Bożej Jasnogórskiej XIX w. (21)**. Strzelista ceglana wieża widoczna jest dla wszystkich przybywających do Lubina. Na witrażach świątyni przedstawione są postaci św. Ottona z Bambergu, biskupa, który w 1124 roku przyniósł na tę ziemię chrześcijaństwo a także Matki Bożej Jasnogórskiej i św. Piotra. Przed wejściem do kościoła oryginalna granitowa chrzcielnica. A tuż obok kościoła przy ogrodzeniu imponujący swoją wielkością (obwód pnia 780 cm) pomnik przyrody lipa o wdzięcznej nazwie „**Babka Proszalna**”, zachęca do odpoczynku w cieniu jej rozłożystej pachnącej korony.

Widok na Lubin

Teren grodziska średniowiecznego w Lubinie

Po drugiej stronie ulicy Głównej nad zalewowym wysokim klifem znajduje się **średniowieczne grodzisko (22)**. To pozostałość po wczesnośredniowiecznym grodzie obronnym, który funkcjonował tu pomiędzy X a XII wiekiem. W latach 2008-2011 prof. Marian Rębkowski wraz z zespołem Instytutu Archeologii i Etnologii PAN w Szczecinie, prowadził w tym miejscu badania archeologiczne, które potwierdziły, że znajdował się tu kościół z czasów pierwszej misji chrystianizacyjnej św. Ottona z Bambergu. Ponadto odkryto cmentarzysko z tamtego okresu, wydobyte ludzkie szczątki przebadano a w 2014

roku odbył się na grodzisku uroczysty pochówek. Na pamiątkę tamtych wydarzeń posadowiono głaz z kamienną tablicą. Oprócz niezwyklej i tajemniczej historii miejsce to dostarcza niesamowitych widoków na Zalew Szczeciński, tor wodny Świnoujście – Szczecin oraz krainę czterdziestu czterech wysp. Widoki te można podziwiać z drewnianych tarasów widokowych, na których umieszczone są lunety obserwacyjne. Od 2016 roku na początku czerwca grodzisko gości rekonstruktorów i wystawców prezentujących średniowieczne obrzędy podczas Dnia św. Ottona.

Prace wykopaliskowe w latach 2008-2011

Ścieżki i szlaki turystyczne

Atrakcyjne położenie na wyspie Wolin powoduje, że Międzyzdroje są prawdziwym rajem dla tych, którzy preferują aktywny wypoczynek. Walory Wolińskiego Parku Narodowego wpływają na różnorodność szlaków i ścieżek dostępnych na terenie Międzyzdrojów i okolic. Szlaki turystyczne, które znajdują się na terenie WPN mają swój początek przy bramie dykcji WPN w centrum miasta, przy ul. Niepodległości 3. Choć wiedza o ochronie przyrody jest coraz większa, nigdy dość przypomnień – na terenie Wolińskiego Parku Narodowego można poruszać się tylko po wyznaczonych szlakach.

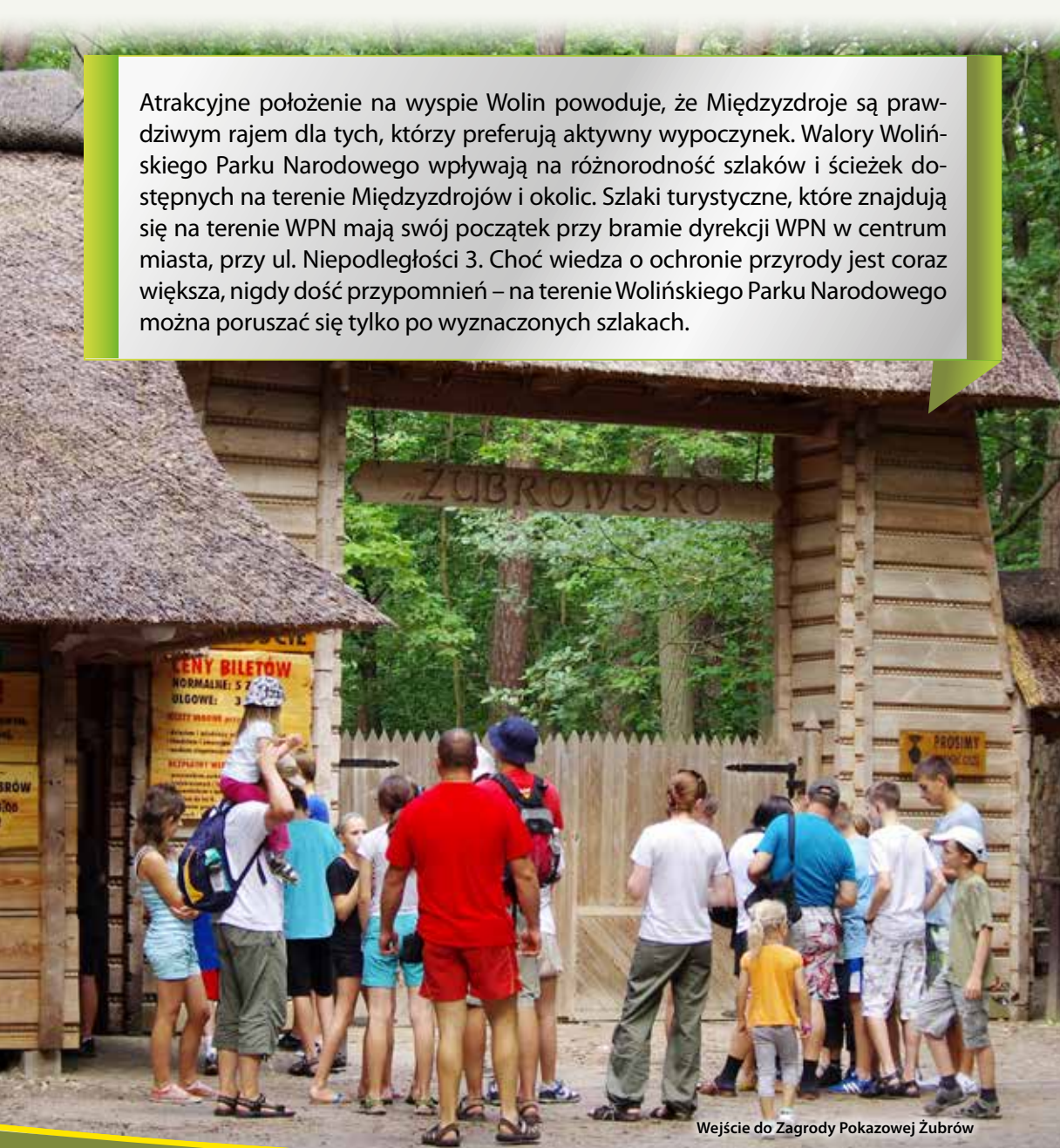
Szlaki turystyczne

Liczne informacje dla zainteresowanych dostępne są na:
www.miedzyzdroje.pl

Czerwony nadmorski – biegnący brzegiem morza do Wiselki. Udający się na ten szlak mają rzadką okazję do podziwiania klifów, które w tym odcinku polskiego Wybrzeża są naprawdę imponujące. Po drodze znajduje się latarnia Kikut, która nie jest udostępniona do zwiedzania. Długość szlaku wynosi około 19 km.

Szlak zielony – prowadzący obok Zagrody Pokazowej Żubrów nad Jezioro Warnowskie. Jeden z najczęściej uczęszczanych szlaków nie tylko przez pieszych, ale także rowerzystów. Po drodze Zagroda Pokazowa Żubrów, wieś Warnowo, naprzeciwko leśniczówki WPN przy drodze – okaz żywotnika olbrzymiego. Ten szlak daje możliwość odpoczynku nad urokliwymi jeziorami – Czajczym, Kołczewo. Długość szlaku około 15 km.

Szlak niebieski – prowadzący nad Jezioro Turkusowe w Wapnicy i dalej na wybrzeże Zalewu Szczecińskiego do Wolina. Szlak wiedzie malowniczymi wąwozami WPN, które są pozostałością po lodowcu sprzed 14 tysięcy lat. Ukształtował on tereny wyspy Wolin. Długość szlaku to około 26 km.

Wejście do Zagrody Pokazowej Żubrów

Wejście na Kawczą Górę

Szlak czerwony nadmorski

Ścieżki i szlaki turystyczne

Szlak Św. Jakuba – przez Międzyzdroje przebiega jeden z najstarszych pielgrzymkowych szlaków w Europie, który łączy w sobie duchowość, obcowanie z naturą, odkrywanie dziedzictwa kulturowego oraz turystykę aktywną. Szlak oznaczony jest żółtą muszlą na niebieskim tle. Wytyczony został na terenie gminy, Wolińskiego Parku Narodowego i terenach Nadleśnictwa Międzyzdroje. Do naszej gminy szlak prowadzi z Wolina przez Płocin, Karnocice, Lubin, Wicko, Zalesie i liczy 24,5 km. Natomiast kolejny etap ma swój początek przy węźle szlaków przy siedzibie WPN, prowadzi z Międzyzdrojów przez Przytór, Ognicę, Warszów, do przeprawy promowej w Świnoujściu i liczy 20,5 km.

Szlak św. Jakuba

Klif w drodze do Wiselki

Widok z lotu ptaka na Wapnicę, jezioro Turkusowe

Pomnikowy dąb Karczmarz

Cis pospolity

Szlak Drzew Pomnikowych – na terenie miasta, obejmuje 20 drzew będących pomnikami przyrody wśród 50 na terenie całej gminy. Przedstawia najciekawsze okazy drzew uznanych za pomniki przyrody: buki, dęby, bukszpan, wiśnie ptasie i inne. Ponadto każdemu z nich nadano charakterystyczną nazwę, która nawiązuje do historii Polski, regionu lub nadmorskich atrybutów Międzyzdrojów. Na Szlaku można więc spotkać „Jadwigę” wraz z „Jagiełłą”, pomorskich książąt z rodu Gryfitów „Barnima” i „Warscisława I”, a także drzewa zwane „Rybacy” i „Rybitwy”.

Najstarszym z okazów znajdujących się na Szlaku jest dąb bezszypułkowy „Regalinda” położony przy ulicy Kolejowej. Pamięta on jeszcze czasy baroku – jego wiek szacowany jest na około 350-400 lat, a nazwa przypomina siostrę króla Polski Mieszka II. Przedstawicielem egzotycznym jest z kolei żywotnik olbrzymi, który w stanie dzikim występuje jedynie na obszarze Ameryki Północnej, a do Europy został sprowadzony w połowie XIX wieku, jako drzewo parkowe. Inny rzadki okaz to kasztan jadalny, którego owoce są jedną z najdawniej spożywanych przez człowieka roślin. Przy drzewach znajdują się tablice informacyjne w 3 językach. Ścieżka jest w pełni dostosowana dla osób niepełnosprawnych.

Ścieżki turystyczne

Ścieżka przyrodnicza Drożkowe Łąki – skrywa tajemniczy świat paproci, min.: okazałego długosza królewskiego. Ścieżka „Paprocie” wiedzie przez podmokłe siedlisko, w którym możemy podziwiać piękne kosańce, firletkę poszarpaną, wiciokrzew pomorski, turówkę wonną zwaną zubrówką. Ciekawostką jest miejsce, w którym zobaczyć można efekty pracy bobrów. Lokalizacja ścieżki jest wyjątkowo korzystna. Aby do niej dotrzeć, jadąc z Międzyzdrojów w stronę Świnoujścia, przy rondzie zlokalizowanym za Międzyzdrojami należy zatrzymać samochód i dalej podążamy już pieszo. Początkowo ścieżka prowadzi wzdłuż nasypu drogowego, jednak niedaleko potem skręcamy do lasu i zaczynamy przyrodniczą przygodę.

Ścieżka przyrodnicza Drożkowe Łąki

Widok z lotu ptaka na Międzyzdroje

Ścieżka przyrodniczo – historyczna Biała Góra – umożliwi zapoznanie się z zabytkami polskiej architektury militarnej. Na 1300 m szlaku podziwiać można obiekty 17. Baterii Artylerii Stałej zbudowanej na przełomie lat 40. i 50. XX wieku. Szlak ten łączy się z dotychczasowym przebiegiem szlaku czarnego i umożliwia dojście do obiektów BAS. Jedno ze stanowisk BAS zostało częściowo udostępnione dla turystów. Wyposażono je w bariery ochronne i stopnie ziemne, które prowadzą na szczyt stanowiska, z którego roztacza się widok na Zatokę Pomorską. Dwa pozostałe stanowiska zostały, po zabezpieczeniu przed penetracją, zachowane jako potencjalne miejsce zimowania dla nietoperzy i rozrodu płazów.

Archipelag Pamięci – to interaktywny szlak historyczny przedstawiający dzieje powstawania nowej, powojennej rzeczywistości na północno-zachodnim pograniczu naszego kraju. Szlak składa się z szesnastu punktów. W ramach każdego z nich zostaje przedstawiona inna historia, ważna z punktu widzenia osadników zasiedlających Archipelag po wojnie. Punkty znajdują się w miejscach, które – często w sposób symboliczny – nawiązują do problemów opisywanych za pośrednictwem szlaku.

Wydarzenia kulturalne i sportowe

Od wielu lat Międzyzdroje pełnią funkcję „wakacyjnej stolicy kultury i sztuki”, miasta festiwalu, filmu i inspiracji artystycznych znanych osobistości ze świata kultury, sztuki i muzyki. Imprezy odbywają się w Międzynarodowym Domu Kultury, zabytkowym budynku z końca XIX wieku, który zdobią wspaniałe elewacje, reprezentacyjne wejście i atrakcyjne wnętrza. W sali teatralnej im. Profesora Jana Szyrockiego odbywają się liczne koncerty, spektakle teatralne, turnieje taneczne. Wydarzenia o zasięgu lokalnym, krajowym i międzynarodowym.

Wydarzeniem o najdłuższym stażu jest **Międzynarodowy Festiwal Pieśni Chóralnej**, który odbywa się w Międzyzdrojach od 1966 roku. To jedna z najstarszych imprez kulturalnych na Pomorzu Zachodnim, która trwa bez względu na uwarunkowania społeczne. Należy do nielicznych imprez artystycznych o tak długiej tradycji i jest jedyną chóralną imprezą o międzynarodowej randze i prestiżu. Zawsze w czerwcu przyjeżdżają do Międzyzdrojów chóry z całego świata. Prezentowana jest muzyka dawna, współczesna muzyka chóralna polska i zagraniczna, muzyka sacra.

Występy w MDK w ramach Międzynarodowego Festiwalu Pieśni Chóralnej

Jesień to czas wyjątkowych **Spotkań Artystycznych Seniorów**, na które przyjeżdżają do Międzyzdrojów setki gości z całego kraju. Zespoły i kapele ludowe prezentują tradycję i kulturę swoich regionów. Poza występami konkursowymi w sali MDK i amfiteatrze, na skwerach i placach można wysłuchać koncertów plenerowych.

Spotkania Artystyczne Seniorów

Wydarzenia kulturalne i sportowe

Festiwal Gwiazd

Festiwal Gwiazd to wydarzenie, które nadało markę miastu i uczyniło z niego „Miasto Gwiazd”. Wydarzenie odbywa się od 1996 roku, podczas niego proponowany jest różnorodny program artystyczny: spektakle teatralne, spotkania z przedstawicielami polskiego teatru, kina, koncerty, warsztaty dla dzieci oraz nocna projekcja filmów. Na początku września w międzyzdrowskim amfiteatrze organizowany jest **Piknik Rodzinny**, wydarzenie skierowane do turystów i mieszkańców, podczas którego rozstrzygany jest konkurs kulinarny „Śledź po Międzyzdrojsku”. W konkursie biorą udział profesjonalni kucharze a także amatorzy z pasją do gotowania. Dużym zainteresowaniem cieszy się organizowana dla mieszkańców impreza pn. „Pchli Targ”.

Festiwale, wystawy i wiele innych wydarzeń organizuje MDK we współpracy z gminą, stowarzyszeniami i partnerami zewnętrznymi. To imprezy otwarte artystycznie i wzbogacające duchowo. Kalendarz wydarzeń wzbogacają także liczne imprezy min.: spotkania z pisarzami, dziennikarzami organizowane przez Miejską Bibliotekę Publiczną im. Jana Kochanowskiego przy ul. Norwida.

Spotkania w Miejskiej Bibliotece Publicznej

Od wielu lat Międzyzdroje słyną z wybitnych osiągnięć przedstawicieli klubów sportowych działających na terenie Międzyzdrojów. Dzięki temu rozwinęła się w ostatnich latach baza sportowa, wybudowano stadion miejski im. Ireny Szewińskiej, halę sportową im. Andrzeja Grubby przy Szkole Podstawowej nr 1 przy ul. Leśnej oraz orliki.

Hala sportowa im. A. Grubby przy Szkole Podstawowej nr 1

Wydarzenia kulturalne i sportowe

Wśród wielu wydarzeń sportowych odbywających się na terenie Międzyzdrojów ogromną popularnością cieszy się **Bieg Śniadaniowy i Mityng Lekkoatletyczny im. Władysława Komara i Tadeusza Ślusarskiego**. Zawsze 17 sierpnia od 1999 roku w rocznicę tragicznej śmierci obu sportowców, zjeżdżają do Międzyzdrojów wybitni sportowcy i wierna publiczność. Organizacja Biegu Śniadaniowego, który poprzedza mityng ma na celu popularyzację aktywnego wypoczynku. W godzinach porannych miasto jest świadkiem niecodziennego biegu rodzinnego, w którym nie wynik jest ważny a wspólnie spędzony czas. Po południu Mityng Lekkoatletyczny gromadzi przedstawicieli polskiego sportu i liczną publiczność, która może obejrzeć konkurs pchnięcia kulą dla VIP-ów oraz profesjonalne zawody skoku o tyczce. Wydarzenia te organizuje wybitny sportowiec, olimpijczyk i „Zasłużony dla Międzyzdrojów”, Bogusław Mamiński.

Mityng Lekkoatletyczny

Kolejnym cyklicznym wydarzeniem jest **Gala MMA**. To prawdziwa uczta dla koneserów mieszanych sztuk walki, która odbywa się w sierpniu, w amfiteatrze.

Gala MMA

Aktywnie na plaży

Bieg Śniadaniowy

Wraz ze zbliżającym się końcem wakacji pod koniec sierpnia, na międzyzdrojskiej plaży podziwiać można śmiałków, którzy biorą udział w zawodach **Summer Kite Festival**. To impreza dla miłośników mocnych sportowych wyczynów. Przy sprzyjających warunkach pogodowych i dobrym wietrze na morzu podziwiać można prawdziwe wodno-powietrzne akrobacje.

Jednak nie tylko w okresie letnim organizowane są wydarzenia sportowe. Aby uczcić pamięć o Żołnierzach Niezłomnych w ramach ogólnopolskich obchodów organizowany jest w Międzyzdrojach **„Bieg Tropem Wilczym. Bieg Pamięci Żołnierzy Wyklętych”**. Co roku przybywa uczestników tego wydarzenia. Majówka także ma w Międzyzdrojach akcent sportowy, 2 maja w Dniu Święta Flagi Rzeczypospolitej Polskiej mieszkańcy i turyści biorą udział w **„Biegu po Kulturę”**. Na stadionie miejskim organizowane są Czwartki Lekkoatletyczne, w których licznie biorą udział dzieci i młodzież.

To tylko niektóre z licznych wydarzeń sportowych w naszym mieście.

Całoroczny kalendarz wydarzeń kulturalnych i sportowych dostępny jest na stronie miasta:

www.miedzyzdroje.pl

Ważne adresy i telefony

Policja, ul. Mickiewicza 14, 997 112 91 382 53 35
Straż Miejska, ul. Książąt Pomorskich 5, 91 327 56 40
Straż Pożarna, ul. Kolejowa 25, 998 112 91 328 06 80 91 328 05 69
Urząd Morski, ul. Skłodowskiej-Curie 18, 91 328 25 65 91 328 01 19
Poczta Polska, ul. Gryfa Pomorskiego 7, 91 328 01 40 91 328 02 02
Orange Polska S.A. 510 100 100, 801 505 505
Woliński Park Narodowy, ul. Niepodległości 3, 91 328 07 27 91, www.wolinpn.pl
Zakład Ochrony Środowiska, ul. Nowomyśliwska 86, 91 328 08 73
Zakład Wodociągów i Kanalizacji, ul. Przy Wodociągach 3, 91 328 02 47

POGOTOWIE

Pogotowie Energetyczne, ul. Polna 65, 991 91 322 04 00
Pogotowie Ratunkowe, 999 112

ZDROWIE

NZOZ „Partnermed”, ul. Gryfa Pomorskiego 21-23, 91 328 01 79
NZOZ „Medica-Med”, ul. Niepodległości 10a, 91 328 26 05
Euro-Apteka, ul. Gryfa Pomorskiego 25, 502 652 102
Apteka „Morska”, ul. Krasickiego 10b, 91 328 21 20
Apteka „Malwa”, ul. Gryfa Pomorskiego 7, 91 31 10 396

KOMUNIKACJA

PKS Informacja, Kamień Pomorski, ul. Dworcowa, 91 382 05 52, www.pkskamienpom.pl
PKP Informacja 19 757, 703 202 020
Postój taksówek, ul. Niepodległości
Radio Taxi, 91 328 26 66
Halo Taxi, 91 328 28 88
Emilbus – przewozy pasażerskie, 91 321 31 00 www.emilbus.com.pl
Międzyzdroje – Szczecin / Międzyzdroje – Kamień Pomorski
Jomsborg – przewozy pasażerskie, 91 321 23 75 www.jomsborg.com.pl
Międzyzdroje – Szczecin

BANKOMATY

Santander Bank Polska, ul. Niepodległości 2c/2
BGŻ BNP Paribas, ul. Gryfa Pomorskiego 21/6
Cash4you, ul. Zwycięstwa 1
Bank Spółdzielczy, ul. Światowida 19
SGB-BS, ul. Niepodległości 2a
SGB-BS, ul. Gryfa Pomorskiego 56
PKO BP, ul. Gryfa Pomorskiego 21/8
PKO BP, ul. Promenada Gwiazd 2
PKO S.A., ul. Promenada Gwiazd 4

Tekst:

 netta Czyżak

Korekta:

Adam Jakubowski

Zdjęcia:

Jan Magda, Jerzy Undro, Joanna Maj
Karolina Kamińska, Łukasz Łuszczek, Piotr Duszczyk
Tomasz Rychłowski, Owidiusz Kowalczyk, Joanna Ścigała
Anna Natalia Zadroga, Bartosz Kasperkowicz,
Grzegorz Stasiak, Remigiusz Stefaniak,
Archiwum Międzynarodowego Domu Kultury w Międzyzdrojach
Archiwum Urzędu Miejskiego w Międzyzdrojach
Archiwum Bałtyckiego Parku Miniatur
Archiwum Parku Linowego „Bluszcz”
Biblioteka Miejska w Międzyzdrojach
Zdjęcia historyczne archiwum prywatne T. Rychłowskiego

Gmina Międzyzdroje

ul. Książąt Pomorskich 5
72-500 Międzyzdroje
www.miedzdroje.pl
tel. 91 32 75 631
fax 91 32 75 630

Międzyzdroje 2019

Publikacja współfinansowana przez Zachodniopomorską Regionalną Organizację Turystyczną.

Projekt, skład, druk:

IDG ul. Radzikowskiego 100J/51
31-315 Kraków
tel. +48 12 353 01 68
e-mail: idg@idgreklama.pl
www.idgreklama.pl

ISBN: 978-83-65267-60-3

Zapraszamy

Egzemplarz bezpłatny

ISBN: 978-83-65267-60-3